Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2015–2016

34 300 V Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2016

Nr. 57 BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 maart 2016

Op 31 maart en 1 april 2016 vindt de vierde *Nuclear Security Summit* (NSS) plaats in Washington DC. De Nederlandse delegatie zal worden geleid door de Minister-President. Graag informeer ik u, mede namens de Minister-President, over het doel van deze top en de Nederlandse inzet.

Het NSS proces is een initiatief gestart door president Obama in 2009. Na de bijeenkomsten in Washington (2010), Seoul (2012) en Den Haag (2014) wordt thans de vierde en laatste NSS-top in Washington gehouden. Er zullen 52 landen deelnemen en 5 internationale organisaties. De Russische Federatie heeft in aanloop naar de top laten weten niet meer deel te zullen nemen, omdat er volgens Rusland geen noodzaak is om op dit moment nieuwe politieke verplichtingen aan te gaan.

Doel van het NSS-proces is om op het hoogste politieke niveau afspraken te maken om nucleair terrorisme te voorkomen. In de afgelopen 6 jaar is er veel vooruitgang geboekt op dit terrein. Overtollig nucleair materiaal is gerepatrieerd en duurzaam opgeslagen en waar mogelijk wordt voor industriële toepassingen gebruik gemaakt van het minder gevaarlijke laagverrijkt uranium. Bij de beveiliging van nucleair materiaal zijn eveneens stappen gezet: zo hebben veel landen, waaronder Nederland, de aanbevelingen van het Internationale Atoomenergie Agentschap (IAEA) op het gebied van nucleaire beveiliging in hun wetgeving opgenomen.

Ondanks de aanzienlijke vooruitgang die is geboekt zal het voorkomen van nucleair terrorisme een uitdaging voor de mondiale veiligheid blijven. Het is zaak op hoog niveau aandacht te blijven houden voor de maatregelen om de nucleaire veiligheid te verbeteren. Daarom is het doel van deze top tweeledig: de overgang naar een duurzamere, mondiale structuur mogelijk maken en de wereldwijde nucleaire veiligheidsarchitectuur versterken.

kst-34300-V-57
ISSN 0921 - 7371
'S-Gravenhage 2016

Hiertoe zullen de wereldleiders op deze top actieplannen voor de vijf belangrijkste internationale organisaties en instellingen op het gebied van nucleaire beveiliging (IAEA, de Verenigde Naties (VN), Interpol, het *Global Initiative to Combat Nuclear Terrorism* (GICNT), en het *Global Partnership Against the Spread of Weapons and Materials of Mass Destruction*) presenteren. De NSS-landen zeggen toe om die plannen in de respectieve fora te zullen bepleiten; besluitvorming vindt vanzelfsprekend plaats volgens de mechanismes die daarvoor in die fora bestaan.

Zoals het geval was bij de eerdere Topconferenties, zullen de NSS-landen ook tijdens deze top belangrijke initiatieven en resultaten op het gebied van nucleaire veiligheid aankondigen door middel van nationale en multilaterale verklaringen.

Nederlandse inzet

Nucleair of radiologisch materiaal in handen van terroristen is een bedreiging van de veiligheid in de wereld. Ook Nederland kan een potentieel doelwit vormen voor dergelijke terroristische aanslagen. Nederland hecht veel waarde aan het beveiligen van dit materiaal en mede daarom is van 2008 t/m 2013 het rijksbrede CBRN (chemische, biologische, radiologische en nucleaire) programma uitgevoerd. Dit programma richtte zich op het verbeteren van de beveiliging van instellingen die werken met hoog risico chemisch, biologisch, radiologisch en/of nucleair materiaal, het verhogen van bewustwording en het verbeteren van samenwerking tussen (inter)nationale partners. Daarnaast wordt de dreigingsanalyse voor de nucleaire sector regelmatig geactualiseerd, waarbij zowel de fysieke als de cyber bedreigingen worden meegewogen. Deze dreigingsanalyse vormt de basis van de beveiligingsmaatregelen die instellingen met nucleair en radiologisch materiaal moeten nemen.

De Nederlandse inzet tijdens de top in Washington is er op gericht zeker te stellen dat na de afsluiting van het NSS-proces de preventie tegen nucleair terrorisme en de versterking van beveiliging doorgaan. Voorts zal Nederland benadrukken dat de toezeggingen van de NSS-landen gestand moeten worden gedaan. Het kabinet ziet voor het IAEA een coördinerende rol tussen de VN, Interpol, *Global Initiative to Combat Nuclear Terrorism* (GICNT) en het Global Partnership. Daarnaast wil Nederland de samenwerking tussen landen op het gebied van nucleaire beveiliging bevorderen door middel van een praktijkgerichte benadering. Het GICNT is een voorbeeld van zo'n praktische samenwerking. Binnen het GICNT werken 86 landen door middel van o.a. workshops en simulaties samen op het gebied van nucleaire beveiliging. Nederland is vorig jaar gekozen tot internationaal «coördinator» van het GICNT voor de periode 2015–17.

Eén van de concrete bijdragen van Nederland aan de activiteiten van deze NSS-top is het maken van een geconsolideerd rapportage-sjabloon, opgesteld om het landen makkelijker te maken aan hun rapportageverplichting (bijvoorbeeld bij de *Convention on the Physical Protection of Nuclear Material* (CPPNM) en VNVR-resolutie 1540 inzake de proliferatie van massavernietigingswapens) te voldoen. Dergelijke rapportages kunnen, indien ze worden uitgewisseld, internationaal vertrouwen geven in de effectiviteit van de nucleaire beveiliging.

Zoals ook in 2014 is gebeurd, zal ook bij deze top een aantal landen de relatie leggen tussen de NSS en de nucleaire ontwapening. Andere landen, waaronder Nederland, vinden dat er meer geëigende fora zijn om ontwapening te bespreken zoals de Ontwapeningsconferentie (CD), de *Open-Ended Working Group* en de Eerste Commissie van de VN.

Ontwapening, maar ook non-proliferatie en het vreedzaam gebruik van kernenergie zijn natuurlijk wel essentiële thema's die deel uitmaken van de bredere internationale agenda waarbinnen de NSS plaatsvindt.

Flankerende bijeenkomsten

Zoals bij de vorige edities, zullen er in de marge van de NSS enkele andere internationale bijeenkomsten plaatsvinden. Tijdens de *Nuclear Industry Summit* (NIS) komen 300 vertegenwoordigers uit alle sectoren van de nucleaire industrie samen. Ook Nederland heeft hier economische belangen. De belangenvereniging Nucleair Nederland zal namens de Nederlandse nucleaire sector op de NIS aanwezig zijn. Onderwerpen van discussie tijdens de NIS zijn het gebruik, de opslag en het transport van strategische nucleaire en radiologische materialen, de cyberdreiging en de rol van de nucleaire industrie wereldwijd. Op 30 maart zal de *Solutions for a Secure Nuclear Future* (SSNF) bijeenkomst plaatsvinden voor academici, denktanks en ngo's. Het doel van deze bijeenkomst is het belang onderstrepen van het blijven versterken van het nucleaire veiligheidsregime na afloop van het NSS-proces en een aantal specifieke actiepunten ontwikkelen om verdere vooruitgang te boeken met het oog op de lange termijn. In de ochtend van 31 maart is er ook nog een gezamenlijke sessie van de NIS en SSNF georganiseerd met als thema het verbeteren van nucleaire veiligheid in de toekomst.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders